TAALONTWIKKELING

TAALONTWIKKELINGSPROCESSEN

Analytische taalontwikkeling

- Analytische taalontwikkeling werd erkend door research in de jaren 1960,1970 en 1980.
- Het staat bekend als de ‘typische taalontwikkeling’
- Betekenis wordt eerst afgeleid uit losse woorden
- Losse woorden zijn de eerste ‘betekenisvolle eenheden’’ (A. Peters, 1983/2021)
- Taal ontwikkelt van éénwoorduitingen tot tweewoordcombinaties
- Taal ontwikkelt verder naar meerwoordcombinaties en zinnen
- Zinsbouw ontwikkelt met complexere grammatica

Referenties:

The Units of Language Acquisition- Ann Peters 1983, 2021;
https://communicationdevelopmentcenter.com/
Language Acquisition and Communicative Behavior in Autism: Toward an Understanding of the 'Whole' of It- Barry Prizant, 1983; https://barryprizant.com/

Gestalt taalontwikkeling

- Gestalt taalontwikkeling werd erkend door research in de jaren 1970 en 1980 (B. Prizant, 1983; A. Peters, 1983/2021)
- Er wordt sindsdien vaak naar verwezen met de term ‘echolalie’, brokken taal die als gehelen worden gehoord, vastgehouden, en later worden geuit.
- Betekenis wordt eerst afgeleid uit talige gehelen (gestalts) *
- Talige gestalts kunnen eender welke lengte hebben: elke gestalt is een ‘betekenisvolle eenheid’ (A. Peters, 1983/2021)
- Taal ontwikkelt vanuit gehele brokken tot kleinere brokken (versoepelde, in stukken gebroken gestalts)

- Taal ontwikkelt verder van kleinere brokken tot losse woorden en tweewoordcombinaties
- Taal ontwikkelt op een natuurlijke wijze verder tot meerwoordcombinaties en zinnen
- Zinnen worden grammaticaal steeds complexer

Referenties:

Finding the Words: To Tell The Whole Story- Marge Blanc 2005;
https://communicationdevelopmentcenter.com/
Natural Language Acquisition on the Autism Spectrum: The Journey from Echolalia to Self-Generated Language- Marge Blanc 2012

NATURAL LANGUAGE ACQUISITION

- NLA beschrijft en verduidelijkt de vier fases van gestalt taalontwikkeling die werden geïdentificeerd door de researchers hierboven vermeld, en heeft nog twee vervolgfases voor de ontwikkeling van grammatica.
- NLA wordt onderbouwd door jaren klinische research over de taalontwikkeling van kinderen (M. Blanc, 2005/2012)
- NLA beschrijft hoe brokken taal / gestalts worden afgebroken en versoepeld en opnieuw worden gecombineerd tot nieuwe en meer flexibele taal.
- NLA beschrijft hoe taal zo wordt afgebroken tot losse woorden, die later terug worden gecombineerd met ontluikende grammatica.
- NLA verduidelijkt de fases van taalontwikkeling, legt uit hoe te onderzoeken en te beoordelen, en vooral, bekijkt welke ondersteuning je kan bieden op elk niveau.

*GESTALTS

- Gestalts kunnen eender welke lengte hebben (‘Wauw!’ ‘Kom aan!’ ‘Dat kan niet waar zijn!’ ‘Dat is niet te doen!’ ‘Hiephiephiephoera’ ‘ Abcdefg’)
- Lange gestalts kunnen onverstaanbaar zijn en verward worden met gebrabbel of jargon.
- Gestalts moeten niet worden uitgesproken om deel uit te maken van taalontwikkeling.
- Gestalts kunnen voortkomen uit taal die wordt gehoord thuis of op school (‘tijd om te gaan slapen’ ‘hophophopweruimenallesop’)
- Gestalt scripts kunnen hun oorsprong hebben uit liedjes, films, reclame, YouTube videos, verhaaltjes, versjes en andere digitale media, waaronder bronnen in andere talen (‘howareyou’ ‘letsgo’ ‘hurryup’ ‘letshelp’ ‘happybirthdaytoyou’)
- Gestalt taalontwikkeling komt voor bij zowel de neurotypische als de neurodivergente taalontwikkeling.
- Gestalt taalontwikkeling kan voorkomen naast analytische taalontwikkeling op erg jonge leeftijd.

Handout created by:
Blanc, M., Elias, P. Witters, I. Pichette, D. & Johnston, L.

NLA FASES

Fase	Voorbeelden	Beschrijving
Fase 1: Gestalts Gehelen van taal worden gehoord in de ene situatie en gebruikt in een andere. Deze talige gehelen kunnen bestaan uit liedjes, zinnen, scripts, delen uit filmpjes of andere media.	ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZdoenooknogmee Hiephiephiephoera! kijkeens! ——— *(a) wil je nog?* *(b) kom maar mee* *(c) we gaan spelen* *(d) we moeten zoeken*	Talige gestalts maken deel uit van gebeurtenissen in het leven. Dit kunnen eigen ervaringen zijn maar ook wat ze beleven via filmpjes en andere media. Elke gestalt heeft zijn eigen persoonlijke betekenis, vaak gekoppeld aan de emotionele component van de beleving, en mogen niet letterlijk genomen worden.
Fase 2: Versoepelde en in stukken gebroken gestalts Talige gehelen uit Fase 1 worden in stukken gebroken tot kleinere brokken, waarmee nieuwe combinaties worden gemaakt.	kijk eens + ABCD hiep hiep hiep + MNLOP ——— *(a) wil je + gaan spelen?* *we gaan + nog* *(b) kom maar + zoeken* *we moeten + mee*	Versoepelde gestalts communiceren al meer specifiek een boodschap dan de oorspronkelijke, en worden al voor meerdere communicatieve functies gebruikt.
Fase 3: Isoleren & combineren van losse woorden Versoepelde gestalts worden verder in stukken gebroken tot losse woorden die gecombineerd worden zonder grammatica.	*(a) wil...nog!* *(b) mee...zoeken?* *(c) we... spelen* *(d) nog ... A* ——— bal + rood, blauw + bal, tafel + stoel, dino = op, hoog + bal, rood + blauw, tafel + onder, hier + poes, mama + thuis, trein + mij, buiten + boom, boom + blad, steen + vies, Water + eend, snel + auto, ik + snel, die + lekker, voet + vuil, konijn + doos	*Uitingen zoals 'gras...vogel!'* en 'koek...*nog?*' geven het begin aan van fase 3. Fase 3 geeft kansen om meer losse woorden te leren en tweewoordcombinaties te exploreren met naamwoorden, bepalingen en plaatsen.

Handout created by:
Blanc, M., Elias, P. Witters, I. Pichette, D. & Johnston, L.

NLA FASES

Fase	Voorbeelden	Beschrijving
Fase 4: Zelf gegenereerde grammaticale uitingen Het kind experimenteert met betekenisvolle woordcombinaties en ontluikende grammatica.	Sta recht, mama. Mama, mij pakken. Ikke koek hebben? Poes gaat eten. Beer moet nu slapen. Papa gaan werken! Jij geef nu terug aan mij! Ik nu met kindje spelen! Al mijn vriendjes spelen buiten! We moeten melk en koekjes hebben. We gaan niet naar school vandaag.	Vroege meerwoordcombinaties. Ontluikende grammatica. Alle basis grammaticale structuren (voornaamwoorden, werkwoorden, voegwoord 'en').
Fase 5: Zelf gegenereerde zinnen in alledaagse situaties Het kind past al meer morfologische en syntactische regels toe bij het bouwen van eenvoudige zinnen.	Kan je me helpen met mijn huiswerk? Waarom lukt dat niet? Ik wil buiten gaan omdat mijn vrienden wachten. Hij heeft goed geslapen. Hij gaat hem pakken! Hoe doe je dat? Mag ik sap of water als we thuiskomen?	Alle basis voegwoorden. Meer gevorderde werkwoordvervoegingen. Meer gevorderde zinsstructuren.
Fase 6: Zelf gegenereerde zinnen gebruikt in complexere situaties Het oudere kind gebruikt complexere morfologische en syntactische regels correct.	Ik moet vroeg klaar zijn maar ik wil geen fouten maken. Als ik het antwoord niet kan vinden, kunnen we het dan opzoeken op Google? Voor we een beslissing maken zouden we moeten nakijken wat de leerkracht gevraagd heeft.	Alle gevorderde werkwoord vervoegingen, voegwoorden, en alle bepalingen die nodig zijn om deel te nemen aan een groeiend aantal 'leer'situaties.

Resources:
- Links to NLA book and NLA courses: http://www.communicationdevelopmentcenter.com
- New Jersey Autism Center of Excellence webinars on NLA: https://www.youtube.com/watch?v=JwzkwkyjSLY
- ASHA description of echolalia: https://www.asha.org/practice-portal/clinical-topics/autism/echolalia-and-its-role-in-gestalt-language-acquisition/
- Natural Language Acquisition Study Groups on FaceBook
- Natural Language Acquisition: A Guide To Gestalt Language Processing by Marge Blanc, 2022

Handout created by:
Blanc, M., Elias, P. Witters, I.
Pichette, D. & Johnston, L.